

Vastaus huoltajien huoleen Keuruun ala-asteella syksyllä 2023 aloittavien ekaluokkalaisten luokkakokojen ja koulunkäynnin tukemisen osalta

Keuruun ala-asteen tulevien 1.-luokkalaisten huoltajat (78 kpl) ovat esittäneet huolensa syksyllä aloittavien ekaluokkalaisten luokkakokoa. Koska aloittavia ykkösluokkia on vain kaksi, ovat luokkakoot myös suuret: Kivikoulun 1A-luokalla aloittaa koulunsa 27 ja Kivelän 1B-luokalla 22 oppilasta. Näiden päälle tulevat vielä pienluokkien ja H-luokkien integraatio-oppilaat (Kivikoulussa 6 oppilasta, Kivelässä 2 oppilasta). Tämä nostaa luokkakoot Kivikoululla enimmillään 33:een ja Kivelässä 24 oppilaaseen.

Ohessa vastauksia huoltajien esittämiin huoliin Keuruun ala-asteen osalta.

OPPILASMÄÄRÄ JA LUOKKAKOOT

On totta, että luokkakoot ovat meillä ensi syksyn osalta opettajien ammattijärjestön OAJ:n sekä opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) suosituksia suuremmat. OAJ esittää 1.-2.-luokille luokkakooksi enintään 18 oppilasta, OKM 20-25 oppilasta. Lisäksi on huomioitava, että mikäli oppilaiden joukossa on vielä erityistä tukea tarvitsevia oppilaita tai suomea toisena kielenään opiskelevia S2-oppilaita, on ryhmäkokoja suositusten mukaan tarkasteltava niiden valossa.

Vaikka luokkakoot ovat suuret, ei tilanne tule koululle kuitenkaan yllätyksenä. Olemme kyenneet varautumaan tilanteeseen jo ennalta ja rakentamaan ensi vuoden opetusjärjestelyt sen mukaan. Käytössämme on ensi lukuvuoden 2023–2024 osalta ykkösluokkien omien luokanopettajien lisäksi resurssiopettajan, S2-tuntiopettajan, rinnakkaisen luokkatilan ja kahden koulunkäynninohjaajan tuki. Lisäksi toiseen luokista on tulossa koulunkäynninohjaajaopiskelija. Koulun laaja-alaisen erityisopettajan tuki on myös käytettävissä alkuopetuksen luokissa mm. erilaisten luku-, kirjoitus- ja matemaattisiin taitoihin liittyvän testauksen muodossa.

Mitä erityisen tuen ja S2-oppilaiden tilanteeseen tulee, erityisen tuen oppilaita ei ole sijoitettuna aloittaviin kahteen suureen ekaluokkaan. Koska erityisoppilaiden opetus on kunnassa keskitetty Keuruun ala-asteelle, pystymme osoittamaan erityisen tuen oppilaille opiskelupaikan joko luokkamutoisen erityisopetuksen puolelta (ns. pienluokalta) tai harjaantumislukalta (H-luokka). S2-oppilaat sijoittuvat ensi syksyn osalta keskitetysti Kivelän kouluun, mikä on jo huomioitu luokakoossa oppilaiden mukanaan tuomana suurempana kertoimena. Lisäksi sijoittamisessa on huomioitu mahdollisuus järjestää ikätason mukaista S2-opetusta riittävän suurelle ryhmälle Kivelän koululla.

Sitä, onko jollakin suureen perusopetusryhmään sijoittuvalla yleisopetuksen oppilaalla tarvetta tehostetulle tuelle (mikä kasvattaisi tuen tarvetta oppilaan kohdalla) selviää vasta myöhemmin.

OPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Huoltajat ovat ilmaisseet huolensa siitä, miten opetus kyetään järjestämään isojen ekaluokkien osalta.

Suuret luokkakoot on pyritty ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon jo ensi lukuvuoden opetusjärjestelyjä suunniteltaessa. Molemmissa 1.-luokissa työskentelee sekä luokanopettaja että

koulunkäynninohjaaja. Lisäksi koulu on hakenut – ja saanut – rahoitusta resurssiopettajan käyttöön, jota voidaan luokanopettajana hyödyntää ryhmäkokojen pienentämiseen koko luokan tunneilla.

KIVIKOULULLA (jossa luokkakoko on 27 oppilasta) käytössä on luokan oman tilan lisäksi käytävän vastakkaisella puolella oleva tyhjä luokkahuone, jonne puolet luokasta on mahdollista eriyttää koko luokan tunneilla. Tämä mahdollistaa luokan jakamisen myös taito- ja taideaineiden tunneilla (esim. musiikissa ja kuvataiteessa) mikä mahdollistaa pienluokan ja H-luokan oppilaiden integroitumisen yleisopetuksen luokan joukkoon.

Määrällisesti koko luokan tunteja tulee ekaluokkalaisille 14 tuntia viikossa. Keuruulla on käytössä jakotunteja, jolloin koko luokan tunteja jo lähtökohtaisesti jaetaan pienemmiksi, puolen ryhmän tunneiksi. Molemmilla ekaluokilla on käytössä 6 jakotuntia/oppilas. Näin jokainen oppilas opiskelee 14 t/vko koko luokan kanssa, 6 t/vko puolen luokan kanssa.

Nyt kun tuon 14 tunnin osalta pystytään hyödyntämään resurssiopettajaa, on luokkakoko vain jollain yksittäisillä tunneilla koko 27 oppilasta, muutoin 13-14 oppilasta + mahdolliset integraatio-oppilaat päälle.

KIVELÄN KOULULLA luokkakoko on lähtökohtaisesti pienempi, 22 oppilasta. Tuollekin luokalle on mahdollista tarjota joitain resurssiopettajan tunteja, mikä pienentää oppilasmäärää koko luokan tunneilla. Lisäksi S2-oppilaat saavat S2-opetusta muutaman tunnin viikossa.

Myös Kivelän oppilailla on käytössään tuo 6 jakotuntia/oppilas, eli koko luokan tunteja on viikossa 14 t, puolen ryhmän tunteja 6 t. Luokanopettajan työparina työskentelee koulunkäynninohjaaja.

En näe, että opetuksen järjestäminen näistä lähtökohdista käsin olisi ristiriidassa perusopetuslain 3§ tai 30§ kanssa, joissa todetaan, että ”opetus on järjestettävä oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että edistetään oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä” (POL 3§) tai siinä, että ”opetusryhmät on muodostettava niin, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet” (30§). Perusopetuslain 29 §:ään siitä, että ”opetusryhmät on muodostettava niin, että oppilaan oikeus turvalliseen oppimisympäristöön toteutuu” pyrimme luonnollisesti kaikkien ryhmiemme osalta.

Se, mikä kunnassa on jatkossa kuitenkin syytä huomioida, on lukuvuoden 2023–2024 jälkeisen resurssien riittävyys. Toivottavaa on, etteivät jakomahdollisuudet suurille aloittaville ekaluokille jäisi vain yhden lukuvuoden mittaisiksi. Tosiasiallinen tavoite on, että pienluokkien integrointitunnit yleisopetuksen luokissa lisääntyvät vuosiluokkien edetessä. Näin ollen luokkakoko tulee Kivikoulun aloittavassa ekaluokassa olemaan tulevina vuosina yli 30 oppilasta ainakin osalla tunneista.

Oppilaiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Huoltajat esittävät huolensa siitä, ettei oppilaiden kohteleva kunnassa ole nykyisellään tasa-arvoista ja yhdenvertaista. He nostavat esiin mm. eri koulujen hyvin eri kokoiset aloittavat ykkösluokat. Siihen, mitä ratkaisuja kunta jatkossa tekee koulujen oppilaaksiottoalueiden suhteen, on kunnan ratkaistavissa.

Huoltajat nostavat esiin huolia siitä, kuinka lapset saavat opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Kuinka

tehostetun tai erityisen tuen oppilaiden tarpeet turvataan ja kuinka luokissa on mahdollista huomata tuen tarpeet ajoissa? Myös oppilashuollon toteutumisesta kannetaan huolta.

Näkisin, että Keuruun ala-asteen oppilailla on edellä jo mainituin toimenpitein mahdollisuus saada yhtä lailla opetussuunnitelman mukaista opetusta kuin muillakin kouluilla. Toki erikokoiset luokat ja ryhmät mahdollistavat erityyppisiä toimintoja, mutta lähtökohtaisesti resurssiopettajan avulla jaetut luokkakoot ovat jo ensi vuonna hyvin maltilliset ja mahdollistavat pedagogisesti erilaisten ratkaisujen toteuttamisen.

Tuen tarpeiden huomaaminen

Luokissa työskentelevien aikuisten (2 luokanopettajaa, 1 resurssiopettaja, 2 koulunkäynninohjaaja ja ajoittaiset S2-opettaja ja laaja-alainen erityisopettaja) osalta koen, että tuen tarpeet on mahdollista aloittavissa ekaluokissa havaita siinä, missä muidenkin yleisopetuksen luokkien osalta. Koulussamme on ollut tapana, että laaja-alainen erityisopettaja on säännöllisesti mukana alkuopetuksen luokkien toiminnassa mm. erilaisten testien muodoissa. Tällä tavoin haarukoimme sellaisia tuen tarvisijoita, joiden tuen tarpeet eivät välttämättä muuten nousisi niin vahvasti yleisopetuksen tunneilla esiin. Tehostetun tuen tukimuodot (kuten eriyttäminen, erilliset koejärjestelyt, ohjaajan kanssa työskentely, osa-aikainen erityisopetus, pienemmässä ryhmässä työskentely ja tukiopetus) ovat kyllä toteutettavissa nyt aloittavien ekaluokkienkin osalta.

Mitä kysymyksiin kiusaamisen ilmenemisestä isoissa luokissa tulee, kiusaamisen vastaiseen työhön käytämme samoja keinoja kuin muutenkin koulu arjessa: KiVa-koulu-ohjelman toteuttamista, kiusaamiseen puuttumista matalalla kynnyksellä, yhteisöllisyyden rakentamista ja hyvien kaveritaitojen harjoittelua. Koululla elokuussa aloittava kasvatusohjaaja on yksi lisää aikuinen tähän joukkoon, johon oppilaat voivat tarvittaessa ottaa yhteyttä, mikäli kokevat tarvitsevansa lisäapua esim. kaverisuhteisiinsa tai kaveritaitojen kehittämiseen. Toki näitä taitoja harjoitellaan luokissakin.

Luokkatilojen riittävyys

Mitä koulun fyysisiin tiloihin tulee, **Kivikoululla** toisen luokkatilan sekä luokan jakotuntien ollessa käytössä, oppilasmäärä tulee vain hetkellisesti olemaan 27 oppilasta samassa tilassa. Luokkaan valitut pulpetit sekä muut sisustusratkaisut (kuten pianon siirtäminen rinnakkaiseen tilaan) tulevat tukemaan sitä, että oppilaat mahtuvat yhteen luokkatilaan.

Kivelän koulun 2.–6.-luokkien koot ovat ensi lukuvuonna 20–27 oppilasta. 22 oppilaan ekaluokalle luokkatilat riittävät kyllä.

Oppilashuollon resurssit määräytyvät nykyisen hyvinvointialueen kautta. Ne ovat kuntakohtaisia. Niiden saatavuuteen tai riittävyyteen en näe yksittäisillä luokkakoilla olevan yhteyttä.

Pienryhmäläisten integrointi

Kuten todettu, tulevien pienluokan ja H-luokan oppilaiden integroiminen osaksi yleisopetuksen luokkaa onnistuu ensi vuoden resurssein. Jakamalla 27 oppilaan luokka luokanopettajan ja resurssiopettajan kesken (13 + 14 oppilasta) luokan oppilasmäärä ei ylitä pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden kohdallakaan sallittua 20 oppilaan kokonaismäärää, kun integraatio-oppilaat (6 oppilasta) jaetaan ryhmien kesken tasan (oppilaita tuolloin $13+3=16$ ja $14+3=17$).

Kivelän koululla pienluokassa opiskelee ensi lukuvuonna 2 ekaluokkalaista. He eivät ole pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita. He mahtuvat integroitumaan 22 oppilaan yleisopetuksen luokkaan.

Toki kunnassa on hyvä huomioida, että vaikka integraation toteutuminen on saatu ensi lukuvuoden 2023–2024 osalta saatu rakentumaan hyvin, tulee tulevinakin lukuvuosina olemaan tarvetta kyseisen suuren ekaluokan jakamiseen pienempiin osiin.

TAKAISINMAKSUN HINTA

Siihen, missä määrin nyt aloittavien ekaluokkien suuri koko olisi vanhempien esittämän huolen mukaisesti myötävaikuttamassa jatkossa oppilaiden mahdollisten mielenterveysongelmien, oppimistulosten heikkenemisen, koulupudokkuuden, päihteidenkäytön riskin tai opettajien uupumisen lisääntymiseen, en näe keskeisenä. Edellä mainittuihin asioihin kun vaikuttavat huomattavan paljon myös lapsen perhetausta, perheen oma hyvinvointi, vapaa-ajan vietto ja perheen mahdollisesti tarvitsemat muut tukipalvelut kuin se, minkä kokoisessa ryhmässä lapsi viettää tuntimääräisesti keskimäärin yhden vuorokauden viikossa.

KEURUULAISTEN LAPSIPERHEIDEN NÄKÖKULMAT

Ymmärrän perheiden harmistuksen siitä, jos sisarukset eivät voi sijoittua samaan kouluun. Koska hyvin monella yli 50 aloittavasta ekaluokkalaisesta on sisaruksia jommassakummassa yksikösämme, emme voi kaikkien osalta asettaa sisarussuhdetta ykköskriteeriksi oppilassijoittelussa. Luokkakoistakin on saatava toimivat.

Se, mihin jaoissa on pyritty, on kaverisuhteiden tukemiseen siirtymässä esiopetuksesta perusopetukseen. Kaveritoiveita on kysytty perheiltä kouluunilmoittautumislomakkeella. Kaverisuhteita on käyty yhtenä asiana läpi myös esiopetuksen henkilökunnan kanssa käydyssä siirtopalaverissa. Jokaisen oppilaan kohdalla on pyritty huomioimaan, että hänen kanssaan samalle luokalle siirtyisi edes yksi hänen kanssaan samassa esiopetusryhmässä ollut kaveri. Arjen koulutyössä samassa luokassa olevalla vertaisella kaverilla on kouluviihtyvyyden ja ryhmäytymisen osalta todennäköisesti suurempi merkitys kuin ylemmällä luokalla olevalla sisaruksella, jonka kanssa koulumatkojen osumista ajallisesti samoihin ajankohtiin ei muutenkaan voida taata.

Kävellessä kouluun liikkuvien lasten koulumatka on osan kohdalta Kivelään pidempi kuin se olisi Kivikoululle. Se ei silti ylitä asetettua 3 kilometriä, mikä on kunnassa määritelty matkaksi, jonka oppilas voisi kulkea pyörällä tai jalan. Joillain perheillä on noussut esiin huoli koulumatkan turvallisuudesta. Tiedustellessani asiaa Keuruun kaupungin kuljetussuunnittelijalta sain vastaukseksi, että lähtökohtaisesti taajama-alueella peruskoululainen pystyy kulkemaan turvallisesti koulumatkansa nopeusrajoitusten, kevyen liikenteen väylien, valaistuksen, alikulkujen, suojateiden ym. järjestelyiden vuoksi.

NÄKÖKULMIA RATKAISUEHDOTUKSIIN

Huoltajat esittävät kirjeessään kolme ehdotusta ratkaisuksi tilanteeseen.

1. yhden luokan lisäämistä Keuruun ala-asteelle syksyllä 2023
2. yhden luokan lisäämistä Keuruun ala-asteelle syksyllä 2023 vähintään alkuopetusvuosiksi (1.–2.-luokille).
3. oppilaaksiottoalueiden tarkastelua uudelleen myös Einari Vuorelan, Pohjoislahden ja Haapamäen suuntaan.

Näkökulmia ehdotuksiin koulun puolelta

1. Mikäli koululle lisätään yksi luokka syksyllä 2023, kunnan sopeutustoimet koulun budjetin osalta eivät toteudu tulevien vuosien osalta suunnitellusti. Luokalle tulisi palkata opettaja seuraavalle kuudelle vuodelle. Todennäköisesti myös ohjaajatarve lisääntyisi hieman. Mikäli opettajan palkkakustannukset pitäisi irrottaa koulun muusta budjetista, tarkoittaisi tämä käytännössä heikennyksiä kaikkien vuosiluokkien 1-6 opetusjärjestelyiden esimerkiksi kieltentuntien ja matematiikan ja äidinkielen jakotuntien vähentämisen kautta. Tällä olisi vaikutuksia kauttaaltaan kaikkien vuosiluokkien opetukseen sekä opetushenkilökunnan tuntimääriin.
2. Mikäli lisäluokka perustettaisiin alkuopetusvuosiksi 1-2, olisi koululla tilojen puolesta kyllä mahdollisuus aloittaa kolmen ekaluokan kanssa. Mitä tämä käytännössä tarkoittaisi? Olisiko ajatus silloin, että Kivelän ja Kivikoulun aloittavien ekaluokkien oppilaat jaettaisiin vielä kertaalleen uudelleen niin, että osa Kivelän oppilaista tasattaisiin keskustan Kivikoulun uuteen luokkaan? Tämä tasaisi tilannetta kahdeksi vuodeksi. Nähdäkseni jako Kivelän ja Kivikoulun luokkiin ei kahden vuoden päästä tulisi olemaan yhtään sen helpompi (tai jakokriteerit eri luokkien välillä merkittävästi toisenlaiset) kuin mitä ne nyt ovat. Sama sisärusten ja oppilaiden välinen jakautuminen sekä koulumatkojen muutos olisi edessä syksyllä 2025.
3. Oppilaaksiottoalueita kunta voi aina halutessaan tarkastella uudestaan. Uusilla aluejaoilla voi olla vaikutusta siihen, seuraako oppilaan mukana hänen tulevalle luokalleen tuttuja kavereita hänen päiväkotiryhmästään. Myös perheillä voi olla erilaisia toiveita siitä, sijoittuisiko heidän lapsensa kyläkoulun vai keskustan suuntaan esim. lapsen harrastustoiminnan vuoksi.

LOPUKSI

Tulevien ekaluokkalaisten huoltajat ovat esittäneet kunnalle perustellun huolensa uusien luokkien suurista oppilasmääristä. Kuten edellä on opetusjärjestelyiden ja muiden opetuksen tukipalveluiden osalta kuvattu, tilannetta saadaan koulun sisäisin järjestelyin tasattua kuitenkin merkittävästi.

Oleellista on kiinnittää huomiota siihen, pystytäänkö kunnassa osoittamaan rahoitusta myös tulevana vuosina luokkakoon pienentämiseen. Jos tällainen mahdollisuus ulottuisi resurssiopettajan muodossa myös seuraavaan lukuvuoteen 2024–2025, olisi opetusjärjestelyt mahdollista toteuttaa paljon aloittavia ekaluokkia pienemmissä ryhmissä kahden seuraavan lukuvuoden ajan (2023–2025), mikäli käytännössä vastaisi huoltajien esittämää ratkaisuvaihtoehtoa kaksi.

Itse näkisin tämän vaihtoehdon kaikkein toimivimmaksi. Eli että tuleva lukuvuosi tehdään niine järjestelyineen, mille se nyt on rakennettukin ja kunta valmistautuu tarjoamaan resurssiopettajan tuen myös seuraavalle lukuvuodelle 2024–2025, joko kunnan oman tai ulkopuolelta haettavan rahoituksen turvin. Tällöin nyt elokuussa koulutaipaleensa aloittavat ekaluokkalaiset tulisivat opiskelemaan alkuopetuksen ajan luokissa/ryhmissä, joiden koot ovat käytännössä 13 + 14 + 22 oppilasta + mahdolliset integraatio-oppilaat näiden päälle. Tämän avulla kouluarjesta ja opetuksesta saada järjestettyä toimivaa.

Helinä Lähdesluoma, rehtori

Keuruun ala-aste